

# רובה חדש לצבאות האמנה האטלנטית

בעולם של סנסציות „אטומיות“ — שבו גם טיפוס חדש של טנק נראה לעתים כ„חדשה ממדרגה שניה“ — עברו־חלפו עשרות בשנים מאז עשוי הכלי הקטן והצנוע של הרגלי הפשוט לשמש נושא לכותרות גדולות בעתונים, ליוכחים בבתי־הנבחרים, לדיונים מדיניים בין־לאומיים — ממש כבאותם הימים של „שצספו“ הצרפתי ושל „רובה־המחט“ הפרוסי (שבשנות הששים למאה העברה). אולם כזאת קרה עתה — עם המחלוקת שבין הרובה בקוטר 0.280 הבריטי, מצד אחד — לבין ה־" M 1 " („גאראנד“) אשר ל־ארה"ב, מאידך גיסא. הענין כבר הוצג בפני קוראי „מערכות“ בחוברת ע"א (עמ' 84—87), בה תואר הרובה הבריטי החדש, אכן, הופעתו על במת־הדיונים שבפרלמנט הבריטי של אותו רובה בן 0.280 אינך (קוטר 7 מ"מ) על סגולותיו ואפשרויותיו הטכניות, הלוגיסטיות והסקטיות השונות, לא היתה אלא „הצליל הראשון במקהלה“, ולעומתו נשמעו: א. הטענה לרובה־ה„גאראנד“ המיטען הקיים; ב. הודעות על גלגולי התפתחות חדשים בארה"ב, על יסוד דוגמת הכלי הנ"ל ואמות־הייצור האמריקאיות המקובלות („קליבר 0.30“); ג. הגבות ובירורים נוספים מן הצד הבריטי. בכל אלה ישנו ענין רב: הן בשל השיקולים הסקטיים והחמישיים הרציניים שבדברים משני צדיה של „חזית־המחלוקת; והן בשל הגילויים למצב־הדברים הקיים בכמה צבאות, מהעיקריים שבעולם.

מסתבר שבמסגרת ארגון האמנה הצפון־אטלנטית לא ניתן היה לבוא לכלל הכרעה לכאן או לכאן — וכמורכן לא ניתן לבוא לידי פשרה כוללת. אולם בראשית שנה זו הושג הסכם חלקי באשר לממדי התרמיל ולאורך התחמיש. להלן הערכותיו של צ'סטר וילמוט (כפי שהובאו ב־"Jerusalem Post" לגבי ההתפתחויות הצפויות בעתיד:

הדרושה לכדור האמריקאי שכולר־פלדה, טענת־נגד זו באה עתה על סיפוקה הודות לפשרה שהוצעה על ידי הרמטכ"ל הקנדי, הלויט־גנ' ק' ג' סימונדס. התרמיל הגדול יותר של האמריקאים זווג לכדור הבריטי וכך עונה כדור־הפשרה על שתי הדרישות — במה שנוגע למהירות־לוע.

במשרד־המלחמה הבריטי נתקבלה פשרה זאת באירצון מסויים, שכן — לפי דעתם של המומחים הבריטיים — יהיה הכדור החדש כבד יותר ומגושם יותר מן המידה הדרושה; ואם יוכנס לשימוש כדור שכולר־פלדה, תקשה הרתיעה החוקה־יותר על הרובאי לקיים אש מדוייקת.

## דעת הקהל

בקבלו על עצמו ויתורים אלו קיווה משרד־המלחמה הבריטי כי האמריקאים עלולים להכנע בשאלת הקליבר. אולם צבא ארה"ב רוצה עכשיו במבחנים נוספים — ואלה יימשכו, כמשוער עוד ששה חודשים. הקושי נובע מן העובדה, שאין האמריקאים זקוקים לרובה חדש. ה„גאראנד“ האובטומטי למחצה שלהם הוכנס רק ב־1936, ומאז פרצה מלחמת קוריאה נמסרו הזמנות למיליון רובי „גאראנד“ נוספים.

זאת ועוד: צבא ארה"ב הודיע לציבור, כי בדעתו לקיים את הקליבר 0.300 ברובה הקל החדש שלו, וקציני חימוש אמריקאיים הדגישו פרטית, כי דעת הקהל לא תתמוך במתן רובה בעל קליבר קטן מזה שבשימוש הצבא האדום לחיילים אמריקאים. הרובה

ייצור רובה חדש, שיחליף את רובה־השירות הבריטי „לי־אנפילד“ בעל הקליבר 0.303 — יתעכב, כנראה, לשקף נוספת לפחות. אף־על־פי־כן באו בריטניה, קנדה וארה"ב לידי הסכם חלקי בענין כדור־הנשק־הקל הסטנדרדי הנמצא בתהליך פיתוח בשביל כל צבאות ארגון האמנה הצפון־אטלנטית.

ההסכם שהושג לאחרונה (כדברי מר ווינסטון צ'רצ'יל בהודעתו בשבוע שעבר), עונה רק על שאלת מימדי התרמיל ואורכו הכולל של התחמיש. שאלת הקליבר לא נחרצה עדיין, הואיל וצבא ארה"ב, המש־תמש ברובה 0.300, מסרב לקבל את הקליבר 0.280 אשר בריטניה, קנדה ובלגיה מצדדות בזכותו.

עד שתיושב שאלה־זאת ויושג הסכם מלא בענין הקליע הסטנדרדי של „נאטו“ יצטרך החייל הבריטי להמשיך ב„לי־אנפילד“, שהוכנס לשירות קודם מלחמת העולם הראשונה.

הויכוח המתנהל בין שתי גדות האוקיאנוס האטלנטי כבר נמשך שמונה־עשר חודשים; אולם בהתחשב בטובת ההאחדה ובשיתוף־פעולה ב„נאטו“, החליטה הממשלה הבריטית לקבל על עצמה דיחוי נוסף.

## פשרת התחמיש

ב־1951 הופגן הרובה הבריטי החדש 0.280 לפני צבא ארה"ב. טענת־הנגד העיקרית של האמריקאים היתה אז כי התחמיש 0.280, שנועד לירות כדור ממולא־עופרת, אין ביכולתו לפתח את מהירות הלוע

הרוסי הוא בעל קליבר "0.300"; ומכיון שמימדים הם גורם בעל חשיבות במחשבה האמריקאית, נשמעת הטענה שלעולם לא יתקבל על דעת האמריקאית הרובה הבריטי "0.280".

על-כן נראה שבבריטניה מנהלת מערכה שנידונה מראש לשלון. על משרד המלחמה יהא לותר ויתורים נוספים, אם רצונו יהיה לצבא הבריטי רובה אבטור מטי חדש, היורה כדור אחיד של "גאטר".

בדצמבר 1951, אמר צ'רציל בביה"ג הבריטי כי יתכן הדבר שלבריטניה כעת "הרובה והתחמושת הטובים ביותר שנוצרו אי פעם"; אך אם כי נזדמן לו לירות הן בכלל-הנשק הבריטי החדש, והן בזה האמריקאי, הרי אינו מומחה טכני בעניינים אלה — ו"אלה הם דברים שבמחלוקת טכנית".

ראש הממשלה הבריטי גילה שלבריטניה ישנם כיום רק 20 מהרובים בני 0.280 החדשים. הוא אמר כי אם יחבצע תהליך צידום של בתי-החרושת לנשק בכלי-החריטה-היי-צוב המכניים החדשים (Machine-Tools) בהתאם לתכניות ממשלת-הליבור האחרונה, אפשר יהיה להחזיל בייצור

הרובה החדש 1953 — ובסוף 1954 תהא בריטניה מפיקה את הרובה בקצב של 100.000 לשנה. "אולם", אמר, "קליבר לחו של אותו מקוה-רובים שבו חשקה נפשנו לשחות תגיע למעלה משני מיליונים". "אין כלל בטחון בכך כי אמנם מעניינו הוא לפתוח, ללא שיתוף-ועזרה אחרים, במעשה יזמה מבודד, ואפילו אם הרובה הבריטי החדש טוב מן האחרים שמציגים אותם בפנינו. עם זאת, אין הוא חושב לקבל את הדוגמה האמריקאית הקיימת (ה-M-1 — ה"גאראנד"), אלא סבור כי על בריטניה להמשיך לע"ע ברובה הקיים שלה, "עד ונגיע לידי מסקנה לגבי רובה חדש אשר, מקוני, תהיה פרי הסכמה כללית בין כל המדינות הנוגעות-בדבר".

מנצח שוב — כאימרת-אנשי-צבא מאז — בעל הגדודים הגדולים-יותר... — כך מנסה לסכם את "מלחמת-הרובה" הבריטית-האמריקאית הירחון "Combat Force Journal". לדבריו "מציאותם של מאות אלפי רובי ה"גאראנד", ויכולתה של ארה"ב ליצר מהם כהנה וכהנה, סייעו הרבה להשגת "שביתת-הנשק" שהוכרזה, השומרת את המצב-הקיים. וברור הדבר, כי באם הארגון-הצפון-אטלנטי יאחד את נשקו הקל — יבחר הוא בקליבר "0.300" האמריקאי". אולם הירחון מנסה גם לבחון את השאלה לגוף הענין.

### קליבר קטן — מהירות-ליוע גדולה

מה חייב להיות רובה? כיצד ראוי שיופעל בשדה הקרב? מחלוקת לגבי אלה — איננה בין בריטים לאמריקאים, כי אם בין אנשי-צבא בכל אחד משני הצבאות, והיא: — האם על הרובאי של היום להיות קל-מאומן? האם אש הרגלים תהא "אש-מרססת" או "אש-מכוונת"? הגישה לכך — היא הקובעת מהו סוג הזיז הדרוש.

יש בין אנשי בית-מדרשה של ה"אש המרססת" אשר יאמרו כי אין הרובאי הורג או פוצע אלא בטנחיים קצרים מאוד, וכי בעיקר משתמש הוא באש כדי לאלץ את אנשי האויב להצמיד את ראשיהם אל-מטה, באופן

שיוכל להגיע ולקרב אליהם. ולתכלית זו — יהיה לו תמיד די אף בתחמיש הקל-יותר.

גישתם של אנשי ה"אש-המכוונת" הנה שונה. לדעתם, יקופח הרובאי אשר: — א. יישלח לחזית בטרם היה לקלע בעלי-יכולת; ב. יקבל רובה שלא יירה יריה-מדויקת — והורגת — לטוחים בינוניים וארוכים.

נראה כי אצל אנשי-החימוש, גרעינה של הבעיה הנו זה: — כיצד ליצר כלי קל-יותר — מכלי להפך סיד מפגיעתו הממיתה (דהינו: — ממהירות-הלוע שלו)? אכן? כמה היא מהירות-הלוע הדרושה ברובה הצבאי החדש?

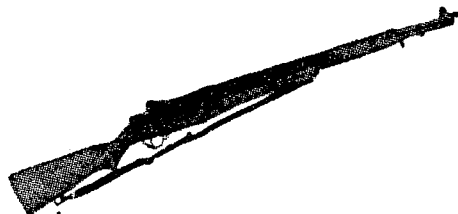
על אף אהו בקרנייה-גאראנד" החצי-אבטומטי עושה חיל-החימוש גם לטיפוח רובים חדשים — אשר היו אבטור מטיים, או אבטומטיים-למחצה ("מיטעונים"). בשלהי מלחמת העולם ניסו לסגל את ה"גאראנד" לאש-אבטומטית — עם מחסנית בת 20 תחמיש. כל-רנסיוני זה ("T-20") עשוי היה לירות 48 יריות-מכוונות לדקה — או, באש אבטומטית מלאה, עד למאה יריות. אך משקלו — כשל "גאראנד" — "אבא"; ואילו החדש הוא — רובה קל יותר. מאז תום המלחמה פיתחו את "T-25" הנסיוני, המתקרב יותר אל התחום המבוקש של שבע ליטריות. תחלה היה לו

מעצה ישר — אך אנשי-חיל-הרגלים ציינוהו כבלתי-נוח — וכונת, שנזדקרה מעל לקנה והיתה עלולה להנזק בנקל. הוכנס בו המעצה המפופף הרגיל — אך עם זאת חרג משקלו מגבול הרצוי.

לרובה הבריטי כמה יתרונות שראוי לעיין בהם. על אף המבקרים הטוענים כי הושגו במחיר ויתור על מהירות-הלוע. קליבר מוקטן מבין עמו רתיעה פחותה עם היריה — ועושה את הכלי „נוח“ יותר. כן קצר הוא זמן האימון ההכרחי. לדברי הבריטים, אהודה עליהם הכונת האופטית: — היא מקילה על העין, וגם עושה את האימון פשוט יותר. אולם שולליה מעירים כי נקל לה להתלכלך, או להתכסות בהבלאי-אדים, בדומה למשקפים. מבקר אחד טען, כי יש לראות תחלה מה צורה תהיה לה

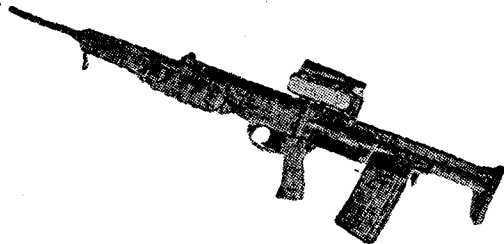
לאחר שיוחול הרובאי דרך צמחית-גונגל צפופה, או דרך גדר-צמחים, כאלו שבנורמנדיה.

נראה, שהמגמה עתה הנה לקראת כלים אבטומטיים קלים, אך שתהיה להם מהירות-לוע כשל ה„גאראנד“. הבריטים ניסו להשיג זאת. אפשר ולא הגיעו לכך בשלמות — אך הם סברו כי עליהם, עכ"פ, לעשות-מעשה, באשר רובה ה„303“ שלהם נתישן. החלטתם לקבל את הקליבר „0.280 (7 מ"מ)“ באה שעה שנשתכנעו כי „זהו הקליבר של העתיד“, כניסוחו של אחד המשקיפים. אולם לגבי כלר זין — כלגבי שאר הדברים שבחיים — יש לעתים לותר (אולי-זמנית) על המושלם והטוב-ביותר לטובתו של המצוי והניתן-להיעשות. דומה, שכואת, קרה גם ב„פלוגות-הרובים“.



ה"י" ME-2 (0.280 אינטש)

משקל 3,628 ק"ג  
קליבר 0,280 אינטש (7 מ"מ)  
נטען במחסנית המכילה 20 כדורים  
טוח מכסימלי — אין נתונים  
טוח יעיל — אין נתונים  
אבטומטי  
מהירות-לוע 760 מ' בשניה  
מטיל רימוני-רובה רגילים ורנ"טים  
בעל כונת טלסקופית



ה"י" M-1 („גאראנד“)

משקל — 4,310 ק"ג  
קליבר — 0,300 אינטש  
נטען במלאי המכיל 8 כדורים  
טוח מכסימלי — 3200 מ'  
טוח יעיל — 450 מ'  
מיטען (חצי-אבטומטי) — אין נתונים  
מהירות-לוע — אין נתונים  
ניתן לשימוש כרובה צלפים (בתוספת כרית-לחי, סתרשף) לטוח עד 900 מ'  
מטיל רימוני-רובה (כולל רנ"ט, בתור ספת מטול במשקל 400 גרם).  
מטיל רימוני-יד (מסגל נוסף למדוכה)